



PAGALBOS ONKOLOGINIAMS LIGONIAMS ASOCIACIJA

Juridinio asmens kodas 302704554, Kalvarijų 300-111, LT-08318, Vilnius

Telefonas +370 630 60636, el. paštas: info@pola.lt

2023 m. lapkričio 13 d.
Vilnius

Siunčiama tik elektroniniu paštu

Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijai

El. paštas: ministerija@sam.lt; agne.mazurkeviciute@sam.lt

DĖL ONKOLOGINIŲ LIGŲ ANKSTYVOSIOS DIAGNOSTIKOS PROGRAMŲ KOORDINAVIMO

Pagalbos onkologiniams ligoniams asociacija (toliau – POLA) gavo Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – SAM) parengtą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. sausio 8 d. įsakymo Nr. V-19 „Dėl Atrankinės patikros dėl onkologinių ligų programų koordinavimo centro skyrimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Įsakymo projektas). Susipažinę su Įsakymo projektu, teikiame žemiau nurodytus komentarus.

Visų pirma, manome, kad Rytų regiono onkologinių ligų ankstyvosios diagnostikos programų koordinavimo centru turėtų būti skiriamas Nacionalinis vėžio institutas, o ne VŠĮ Vilniaus universiteto ligoninė Santaros klinikos. Pažymėtina, kad pagal galiojančias Vėžio instituto įstatymo nuostatas (2 str. 3 d.), vienas iš Nacionalinio vėžio instituto tikslų būtų ir yra teikti sveikatos priežiūros įstaigoms metodologinę, metodinę ir kitą pagalbą vėžio kontrolės (onkologinių ligų prevencija, diagnostika, gydymas ir kita susijusi veikla) klausimais; koordinuoti vėžio kontrolės veiklą Lietuvos Respublikoje ir teikti SAM pasiūlymus dėl onkologinės pagalbos (t. y. visumos priemonių, skirtų onkologinių ligų prevencijai, diagnostikai ir gydymui ir apimančių prevencinės medicinos pagalbą, medicinos pagalbą, medicininę reabilitaciją, slaugą, socialines paslaugas ir patarnavimus, priskirtus asmens sveikatos priežiūrai) tobulinimo.

Taip pat esame susipažinę su prie Įsakymo projekto pridėta derinimo pažyma, kurioje nurodoma, kad analogišką siūlymą buvo teikęs Nacionalinis vėžio institutas, tačiau į šį siūlymą neatsižvelgta argumentuojant, kad „2019 m. pasitarimo metu buvo nuspręsta koordinavimo centrais paskirti Vilniaus universiteto ligoninę Santaros klinikas ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninę Kauno klinikas“. Prašome pateikti teisinę argumentaciją ir pagrindimą, kodėl neatsižvelgiama į aukštesnę teisinę galią turinčio Nacionalinio vėžio instituto įstatymo nuostatas, o vadovaujamosi pasitarimo sprendimais, papildomai nenurodant, kokio lygmens (darbinio, tarpinstitucinio, Vyriausybės) pasitarime šie sprendimai buvo priimti ir kaip įforminti.

Antra, siūlome Programų įgyvendinimo organizacinės struktūros lentelės stulpelyje „Rezultatas“ patikslinti nustatytus Regioninių Programų koordinavimo centrų rezultatus t.y. vietoj 70 proc. nustatyti, kad bus užtikrintas ne mažesnis kaip 80 proc. programų tikslinei populiacijai priklausančių asmenų atvykimas į PAASP gauti programų paslaugas. Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu Vėžio programoje ir jos įgyvendinimo plane užsibrėžtas dalyvavimo rodiklis - 80 proc. Šiuo atveju, manome, kad skaičiai turėtų būti suvienodinami.

Taip pat, kadangi asmenys galimybę pasitikrinti pagal programą turi ne kasmet, priklausomai nuo programos, tai gali vykti kas du, tris ar penkerius metus, siūlome atskirai apibrėžti ir detalizuoti, kaip apskaičiuojama programų tikslinei populiacijai priklausančių asmenų procentinė dalis.

Trečia, siūlome Programų įgyvendinimo organizacinės struktūros lentelės stulpelyje „Pagrindinės veikimo sritys“ prie veiksmų eilės Nr.3 ir eilės Nr.4 papildomai nurodyti, kokių periodiškumu turėtų būti vykdomos apibrėžiamos veiklos:

- Eilutėje „Programoms metodiškai vadovaujančios įstaigos“ patikslinti, kad „1) **Ne rečiau kaip du kartus metuose** organizuoti atitinkamos programos Metodinio vadovavimo grupės darbą (svarstyti klausimus, susijusius su programos paslaugų kokybe, programos organizavimo ir vykdymo tobulinimu); 3) **Kasmet** atlikti Programų įgyvendinimo poveikio šalies gyventojų epidemiologiniams rodikliams (sergamumo, mirtingumo, išgyvenamumo) vertinimą,
- Eilutėje „Nacionalinė vėžio profilaktikos ir kontrolės programos įgyvendinimo ir onkologinės pagalbos organizavimo stebėsenos taryba“ patikslinti, kad 1) **Kasmet** įvertinti pasiektus Programų įgyvendinimo, kokybės užtikrinimo ir poveikio šalies gyventojų epidemiologiniams rodikliams rezultatus;

Manome, kad aiškiai apibrėžti laiko terminai prisidėtų prie efektyvesnio ir aiškesnio programų įgyvendinimo koordinavimo procesų, padėtų laiku inicijuoti reikiamus sprendimus ir imtis priemonių, jeigu rezultatai nebūtų geri.

Ketvirta, prašome patikslinti Įsakymo projekto 9.1 p. nuostatas, nurodant, kad į Metodinio vadovavimo grupės darbą bus įtraukiamas ne šiaip pacientų organizacijų atstovas, o būtent onkologinių pacientų teises atstovaujanti organizacijos atstovas. Kadangi, metodinio vadovavimo grupė teiks metodinę pagalbą susijusią su vėžio ankstyvosios diagnostikos programų klausimais, pacientų interesus turėtų atstovauti tos nevyriausybinės organizacijos, kurios turi kompetencijos ir patirties šioje specifinėje srityje ir kurių veikla yra tiesiogiai siejasi su vėžiu sergančių pacientų interesų atstovavimu.

Prašome, informuoti apie tolimesnį Įsakymo projekto svarstymą. Kilus papildomiems klausimams kviečiame kreiptis į POLA direktorę Neringą Čiakienę (mob.tel +370 630 60636; el. paštas neringa@pola.lt).

POLA yra skėtinė nevyriausybinė organizacija, šiuo metu vienijanti 30 onkologinėje srityje veikiančių nevyriausybinių organizacijų ir turinti daugiau nei 45 000 bendruomenės narių. POLA yra skaidri ir nepriklausoma, onkologinių pacientų interesus atstovaujanti organizacija, kurios misija – siekti proveržio ir gerinti onkologinių pacientų ir jų artimųjų gyvenimo kokybę vėžio išgyvenamumo, gydymo ir gyvenimo su onkologine liga srityse.

Pagarbiai
Neringa Čiakienė

POLA direktorė

